

สรุปการบรรยายการอบรมเชิงวิชาการ

เรื่อง การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)

รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี สุทธิธรรม

ในโลกของการเปลี่ยนแปลงในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทกับการกำกับชีวิตมนุษย์ มีหลายคำถามเกิดขึ้น เราจะดำรงอยู่ในโลกนี้ได้อย่างไร สิ่งที่เกิดขึ้นมีความหมายต่อชีวิต ความหมายที่มีอยู่เกื้อหนุนต่อการดำรงชีวิตที่ดีหรือไม่ หากไม่ใช่แล้ว เราจะสร้างความหมายใหม่ในชีวิตได้อย่างไร "การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง" เป็นการสร้างความหมายใหม่ให้กับชีวิต บนเส้นทางของการบ่มเพาะชีวิตภายในให้เต็มล้น ด้วยคุณค่าที่ยอมรับได้ เคารพในศักดิ์ศรีของตัวเอง และเดินทางไปสู่การเปิดโลกทัศน์เพื่อสร้างสังคมใหม่ที่ดีกว่าจากต้นทุนความเข้มแข็งของชีวิตภายใน การพบเจอกันระหว่างโลกทัศน์แบบมนธรรมสำนึก จากชีวิตภายในที่กลมกลืน คือความหมายของเส้นทางการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ความหมายของการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง

Mezirow (1997: 162)

การค้นหาคำหมายใหม่ในประสบการณ์เดิมเพื่อสร้าง "ความหมายใหม่" ให้แก่ประสบการณ์เดิม และนำความหมายใหม่ไปสู่การปฏิบัติใหม่ในอนาคต

Mezirow (1978) เป็นผู้บุกเบิกและพัฒนาทฤษฎีอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม Mezirow ได้รับอิทธิพลจากผลงานของนักคิดหลายท่าน เช่น ผลงานของ Kuhn (1962) Friere (1970) เกี่ยวกับการสร้างมนธรรมสำนึก (Conscientization) รวมถึงผลงานของ Habermas (Kitchenham, 2008) เกี่ยวกับการเรียนรู้ในมิติต่าง ๆ (Domains of Learning) เป็นต้น

นอกจากนี้ อิทธิพลจากเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ยังกระตุ้นการก่อเกิดทฤษฎีนี้อีกด้วย เช่น เหตุการณ์การเคลื่อนไหวของการปลดปล่อยสตรี (The women's Liberation Movement) ในประเทศสหรัฐอเมริกา ในปี ค.ศ. 1970 รวมถึงสถานการณ์ที่แพร่ขยายความช่วยเหลือคนงานในภาคเกษตรกรรมชาวบราซิลที่เคลื่อนไหวที่ไม่สามารถอ่านออกเขียนได้ โดย Friere ได้กระตุ้นให้คนงานปลดปล่อยตนเองผ่านการได้รับการศึกษาและการพัฒนาจิตสำนึก (Freire, 1970) เป็นต้น การได้รับอิทธิพลของนักคิดและเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ ที่มุ่งเน้นการปลดปล่อยตนเอง (Emancipatory) จากความไม่เป็นอิสระหรือถูกกดขี่ในมิติต่าง ๆ อย่างไม่ได้รับความยุติธรรมจนนำไปสู่การได้รับอิสระและเกิดความเสมอภาคกันมากขึ้นในสังคมนี้ จึงเป็นจุดก่อเกิดสำคัญอันนำไปสู่การบุกเบิกทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงโดย Mezirow ในปัจจุบันนี้ ทฤษฎีของ Mezirow ได้กลายเป็นที่รู้จักและมีชื่อเสียงในระดับสากล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการวิชาการสาขาวิชาจิตวิทยาการเรียนรู้ การเรียนรู้ในวัยผู้ใหญ่ และการศึกษาเพื่อการเปลี่ยนแปลง เป็นต้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาจำนวนมากที่ให้ความสนใจทฤษฎีนี้และนำไปประยุกต์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของบุคคลในมิติต่าง ๆ และในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ มากมาย (ชนัดดา ภูหงษ์ทอง, 2560)

Edmund O'Sullivan (2003)

เป็นประสบการณ์ด้านลึก เป็นการเคลื่อนตัวทางโครงสร้างจากพื้นฐานความเชื่อที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกและการปฏิบัติ เป็นการเคลื่อนตัวของจิตสำนึกที่ไม่ย้อนกลับ เมื่อเลือกแล้วภายใต้การดำรงตนและมีวิถีชีวิตในโลก

การเคลื่อนตัวทางความคิดอยู่ภายใต้ความเข้าใจตนเองและกลุ่มคน ความสัมพันธ์ระหว่างตนเองและผู้อื่นที่อยู่ในโลก ความเข้าใจในความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เชื่อมต่อกันในโครงสร้างทางสังคม เผยออกในเชิงโครงสร้างทางชนชั้น เชื้อชาติ เพศ และทรวดทรงของจิตสำนึก มุมมองต่อการเลือกที่จะดำรงชีวิต รวมทั้งวิถีความเป็นไปได้ในความยุติธรรมทางสังคม สันติภาพ และการมีส่วนร่วมของบุคคล

TL ตามความหมายของ Robert Boyd

เป็นพื้นฐานการเปลี่ยนแปลงทางบุคลิกภาพของบุคคลที่เกี่ยวกับการแก้ปัญหา Personal Dilemma และขยายสู่สำนึกเป็นผลให้บูรณาการเข้าสู่บุคลิกภาพแบบใหม่ การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจนำไปสู่ Perspective Transformation การยกระดับจากจิตไร้สำนึกจะทำให้บุคคลปฏิเสธปทัสถานทางวัฒนธรรมที่ไม่ถูกต้องซึ่งกดทับศักยภาพและการยอมรับในตนเองของบุคคล

การบูรณาการในความหมายของ Boys โลกทัศน์กับชีวิตเป็นคนละครั้ง แต่ Mezirow มองชีวิตกับวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่เชื่อมโยงถึงกัน

Transformative learning ในมุมมองของ Taylor (1998)

1. การสร้างความตระหนักในสิ่งที่ไม่สอดคล้องกันระหว่างการคิด ความรู้สึก และการปฏิบัติหรือการตระหนักในภาพที่มีมาก่อนกับสิ่งที่ดูเหมือนจะไม่เหมาะสมกับสิ่งที่ควรเกิดขึ้นในระยะยาว Mezirow เรียกว่า disorienting dilemma เป็นสภาวะที่ทำให้คนรู้สึกสับสนไม่เข้าคายไม่ออกกับสิ่งที่ตนกับควรจะเป็น เมื่อเห็นความหมายของประสบการณ์ที่ผ่านการใคร่ครวญ ไตร่ตรองในเชิงเหตุและผลเป็นสภาวะที่เหนียวไกลงไปสู่สำนึกที่สูงขึ้น

2. การเกิดความรู้สึกของการเสียสมดุล

3. การยอมรับและการเชื่อมต่อบุคคลและความเชื่อพื้นฐานที่ยึดถือในสภาวะของจิตสำนึกที่อยู่ในระดับต่ำหรือสภาวะไร้สำนึก

4. การตั้งคำถามและสำรวจความเชื่อและมุมมองรวมทั้งที่มา ลำดับเรื่องราวในคุณค่าที่ยึดถือ และทำความเข้าใจว่าทำไมถึงยึดถือ

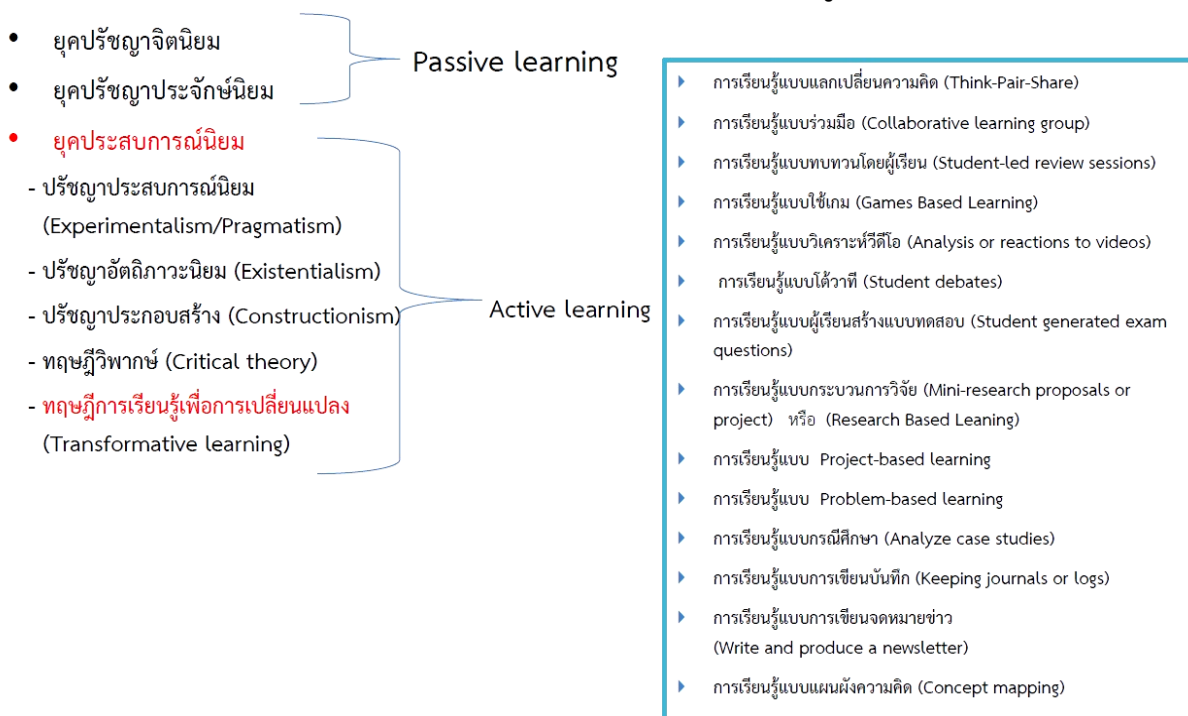
5. การผูกพันกับการวิวาทะเชิงสะท้อนและวาทะที่สร้างขึ้น ชิดของคำถามในมุมมองที่เลือก การอภิปรายและการประเมิน
6. การทบทวนความเชื่อพื้นฐานและโลกทัศน์ที่บุคคลตัดสินใจและแยกแยะ
7. การปฏิบัติที่เป็นผลมาจากการทบทวน
8. การสร้างความเชื่อมั่นในตนเองในการปฏิบัติตามบทบาทใหม่และความสัมพันธ์ใหม่

การเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนเพื่อผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21

เหตุให้ผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงวิธีในการจัดการเรียนการสอนเพื่อผู้เรียน คำตอบสำคัญประการหนึ่งคือ ผู้เรียนในยุคปัจจุบันมีความแตกต่างไปจากผู้เรียนในอดีต โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องข้อมูลความรู้ที่มีมากมายและเพิ่มขึ้นอย่างเท่าทวีคูณในแต่ละวันในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) และอินเทอร์เน็ต (Internet) ดังนั้น ปัญหาของผู้เรียนในยุคปัจจุบันหรือในยุคศตวรรษที่ 21 นี้ จึงไม่ใช่การขาดแหล่งความรู้อีกต่อไป แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ทำอย่างไรให้ผู้เรียนสามารถนำตนเองไปสู่ข้อมูลความรู้ ค้นหา และเลือกรับความรู้ด้วยการใช้สติปัญญาอย่างรู้เท่าทัน เรียนรู้เนื้อหาที่ควบคู่ไปกับการคิดวิพากษ์ จนนำไปสู่การสังเคราะห์ความรู้เพื่อนำไปใช้ ในการปฏิบัติหรือปฏิบัติการและเพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์ของรายวิชาหรือสาขาวิชานั้น ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ (Productive) นอกเหนือจากนี้ ในแต่ละสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งมีแนวโน้มประสบกับความท้าทาย จากลักษณะของผู้เรียนที่ต่างกันไปด้วย ซึ่งหนึ่งในลักษณะที่พบในผู้เรียนจำนวนมากในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยภูมิภาค คือ ผู้เรียนยังคงคุ้นชินและเชื่อว่าครูหรืออาจารย์ผู้สอนเป็นเจ้าของความรู้ทั้งหมด วิธีการได้มาซึ่งความรู้ที่ผู้สอนเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บัณฑิตนักศึกษาเป็นหลัก และรวมถึงความเชื่อของผู้เรียนที่ว่า ผู้สอนเป็นผู้ตัดสินใจต่อวิธีการเรียนรู้ เนื้อหาความรู้ไปจนถึงการประเมินผลของการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วย เหล่านี้เป็นความเชื่อของผู้เรียนที่ยังยึดติดและยังคงดำเนินอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งลักษณะของความเชื่อดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Centered Approach) แต่เนื่องด้วยสถานการณ์ของโลกที่เปลี่ยนแปลงไปและส่งผลกระทบต่อผู้เรียนดังได้กล่าวไปข้างต้นจึงทำให้เกิดการสนับสนุนและส่งเสริมให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญให้มากขึ้นกว่าเดิม (Learner Centered Approach) (ชนิดดา ภูหงษ์ทอง, 2560; สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2543; แสงเดือน เจริญนิม, และ กนิษฐา เชาววัฒน์กุล, 2557; อรรถนพ แสงแจ่ม, 2548; เอกภูมิ จันทระขันตี, ชาตรี ฝ่ายคาศา, และวรรณทิพา รอดแรงคำ, 2555)

ในขณะเดียวกัน การที่จะเปลี่ยนแปลงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างแท้จริงต้องอาศัยกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการสร้างการเปลี่ยนแปลงทั้งในแง่ความเชื่อ มุมมองไปจนถึงการเปลี่ยนแปลงสู่การปฏิบัติที่สะท้อนให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนทั้งในเชิงความรู้ วิธีการเรียนรู้ การได้มาซึ่งความรู้ การรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ของตนด้วย ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของผู้เรียนในลักษณะดังกล่าวจะสอดคล้องกับลักษณะของผู้เรียนตามแนวคิดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยหนึ่งในแนวคิดทฤษฎีที่นำเสนอถึงกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่ภายในและนำไปสู่การปฏิบัติในชีวิตจริงคือ ทฤษฎีการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning) ซึ่งได้รับอิทธิพลจากนักคิดหลายคน ที่มุ่งเน้นเรื่องการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ ทางสังคม

พัฒนาการของปรัชญาในการจัดการเรียนรู้

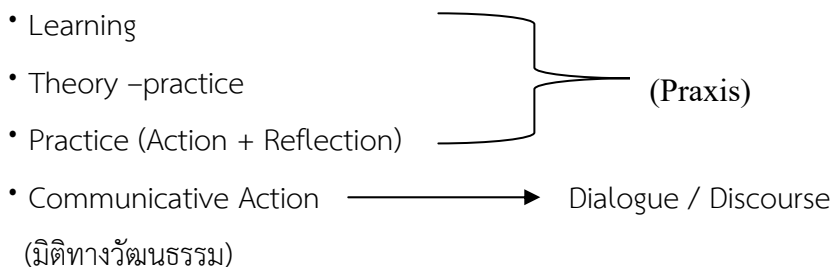

กระบวนการปลูกจิตสำนึก (Conscientization)

- Critical reflection → ทำในระดับกลุ่มเพื่อสะท้อนความจริงของโลก สะท้อนให้ถึงมโนธรรมสำนึก
- Critical reflection → ทำระดับบุคคลเพื่อสะท้อนมโนธรรมสำนึกของตนเอง

Habermas

- นักคิดกลุ่ม Neo - Marxist ให้ความสนใจกับวัฒนธรรมมากกว่าเศรษฐกิจ
- การเปลี่ยนแปลงในเชิงโครงสร้างเพื่อสร้างคามยุติธรรมใช้ Critical Theory
- Action - Reflection (Dialectic ภาษาวีธี)
 - Critical reflection (Group)
 - Critical self reflection

มิติการเรียนรู้ตามทฤษฎี Critical Theory ของ Habermas

Habermas	Mezirow
1.ด้านเทคนิค (Technical learning) เป็นการเรียนรู้ทางเทคนิคในภาระหน้าที่ที่เฉพาะเจาะจง ซึ่งอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ระเบียบและกติกาทางสังคม	1.Instrumental learning เป็นการเรียนรู้ที่พิจารณาเหตุและผล ซึ่งผู้เรียนรู้ต้องทำงานกับข้อมูล (Information)
2.ด้านการปฏิบัติ (Practical learning) เป็นการเรียนรู้เกี่ยวกับบรรทัดฐานทางสังคม (social norm) เช่น การที่ครูจะเข้าใจการสร้าง online chat room ครูต้องมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่จะลงมือปฏิบัติ	2.Dialogic learning เป็นการเรียนรู้ที่จะตั้งคำถามว่าเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ที่ไหน ทำไมถึงเกิดเหตุการณ์และเรื่องราวขึ้น
3.ด้านอิสรภาพ (Emancipatory learning) เป็นการมองย้อนหลังทบทวนอดีต ซึ่งผู้เรียนต้องสะท้อนตนเอง (Self reflection) และสร้างประสบการณ์ให้เกิดความรู้ของตนเอง (Self knowledge) ครูจะพิจารณาว่าผู้เรียนจะต้องเพิ่มเติมความรู้ทางเทคโนโลยีอะไร ภายใต้ระบบการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงกับสังคม อันนำมาซึ่งความเข้าใจว่าผู้เรียนจะทำอะไร ทำไปทำไม ทำเมื่อไหร่จึงจะเผชิญกับการเรียนรู้ที่เป็นอิสระ (นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง perspective) กระบวนการนี้ทำให้เกิดสำนึกที่เป็นเหตุเป็นผล (Critical awareness) ทำให้เห็นโครงสร้างของความเชื่อทางด้านวัฒนธรรมและจิตใจ	3.Self reflection เป็นการเรียนรู้จากการสะท้อนคิดของตนเอง บนข้อมูลที่เกิดขึ้นจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอะไร ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ (Perspective transformation) ซึ่งประกอบไปด้วยการสร้างความหมายให้กับโลกทัศน์ (Meaning perspective) และชีวิตทัศน์ (Meaning scheme)

Contemplative Education

การเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ Contemplative Education สะท้อนให้เห็นกระบวนการความเป็นพลวัตไม่หยุดนิ่ง ความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ นำไปสู่การตั้งคำถามอย่างถึงรากต่อการศึกษาในระบบ ที่ได้จำกัดการเรียนรู้ให้แน่นิ่งอยู่ในกรอบ ในขั้นตอนที่ถูกจัดวางไว้แล้วอย่างตายตัว ซึ่งมนุษย์ทุกคนนั้นมีศักยภาพของการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญเหมือนกันหมด ไม่ว่าจะเป็นเด็ก ผู้ใหญ่ คนจน คนรวย คนบ้านนอกคนกรุง คนต่างชาติต่างวัฒนธรรม คนทุกคนต่างมีธรรมชาติแบบเดียวกัน เป็นจิตใจที่สามารถเป็นอิสระจากภาพลวงตาของอัตตาตัวตน ก้าวพ้นสู่การสัมผัสสัมผัสความดี ความงาม และความจริง จนก่อให้เกิดความสุขสงบเย็นอย่างยั่งยืนภายใน หากเราสัมผัสและเข้าใจได้ถึงกระบวนการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ เราจะเห็นได้ชัดเจนว่า ความเชื่อมโยงของการเรียนรู้ที่แท้จริงนั้น คือ ประสบการณ์ทุกอย่างรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นการได้รู้จักเพื่อนใหม่ การเดินทางท่องเที่ยวไปยังที่ที่เราไม่เคยไป การอ่านหนังสือดี ๆ สักเล่ม

การได้คุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับคนรอบข้าง และเมื่อเราเพิ่มมิติของการใคร่ครวญด้วยใจ เราจะสัมผัสได้ถึงคุณค่าและความงามที่ทำให้จิตใจของเราขยายขึ้น เรียนรู้ที่จะรัก เรียนรู้ที่จะให้ เรียนรู้ที่จะยอมรับความหลากหลายทางความคิดมากขึ้น อันเป็นผลมาจากอึดอึดตัวตนที่ลดลง กระบวนการเรียนรู้ด้วยใจอย่างใคร่ครวญ จึงนำไปสู่ความตั้งใจที่จะทำประโยชน์เพื่อผู้อื่น ดำรงชีวิตเพื่อให้เกิดคุณค่าแก่คนรอบข้างอย่างแท้จริง(ไพฑูริย์ สีนลาร์ตัน. 2553; ฌัฐพล วังวิญญู และคณะ. 2552 : 79; วิจักขณ์ พานิช. 2551 : 18)

กระบวนการเอาใจใส่จิตใจในกระบวนการเรียนรู้นั้นซึ่งสามารถทำได้ 3 ลักษณะคือ

1) การฟังอย่างลึกซึ้ง (Deep Listening) คือการฟังด้วยหัวใจ ด้วยความตั้งใจอย่างสัมผัสได้ถึงรายละเอียดของสิ่งที่เราฟังอย่างลึกซึ้งด้วยจิตที่ตั้งมั่น ในที่นี้ยังหมายถึงการรับรู้ในทางอื่น ๆ ด้วย เช่น การมอง การอ่าน และการสัมผัส

2) การน้อมสู่ใจอย่างใคร่ครวญ (Contemplation) เป็นกระบวนการต่อเนื่องจากการฟังอย่างลึกซึ้ง ประกอบกับประสบการณ์ที่ผ่านเข้ามาในชีวิตทางอื่น ๆ เมื่อเข้ามาสู่ใจแล้วมีการน้อมนำมาคิดใคร่ครวญอย่างลึกซึ้ง ซึ่งต้องอาศัยความสงบเย็นของจิตใจเป็นพื้นฐาน จากนั้นก็ลองนำไปปฏิบัติเพื่อให้เห็นผลจริง ก็จะเป็นการพอกพูนความรู้เพิ่มขึ้นอีกในระดับหนึ่ง

3) การเฝ้ามองเห็นตามที่เป็นจริง (Meditation) การปฏิบัติธรรมหรือภาวนา คือ การเฝ้าดูธรรมชาติที่แท้ของจิต นั่นคือการเปลี่ยนแปลง ไม่คงที่ ความบีบคั้นที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงและสภาวะของการเป็นกระแสแห่งเหตุปัจจัยที่ไหลต่อเนื่อง การปฏิบัติภาวนาฝึกสังเกตธรรมชาติของจิต จะทำให้เราเห็นความเชื่อมโยงจากภายในสู่ภายนอก เห็นความเป็นจริงที่พ้นไปจากอำนาจแห่งตัวตนของคนที่หาได้มีอยู่จริงตามธรรมชาติ เป็นเพียงการเห็นผิดไปของจิตเพียงเท่านั้น (วิจักขณ์ พานิช. 2550 : 18)

Mezirow ได้นำเสนอกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงทั้งหมด 10 ขั้น

1) ขั้นภาวะวิกฤติที่ทำให้สับสน (Disorienting Dilemma) กล่าวคือ บุคคลได้ประสบกับวิกฤติหรือเหตุการณ์บางอย่างที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสำคัญในชีวิต เช่น การเปลี่ยนแปลงที่เกิดจากการสูญเสียคนในครอบครัว ความกังวลใจอย่างรุนแรง เป็นต้น รวมถึงการที่บุคคลเผชิญกับประสบการณ์ที่แตกต่างไปจากความคาดหวังหรือสันนิษฐานของตนหรือไม่สอดคล้องกับความเชื่อหรือกรอบอ้างอิงของตนเอง ดังนั้น ความไม่สอดคล้องกันระหว่างกรอบอ้างอิงของบุคคลและเหตุการณ์ที่บุคคลเผชิญนี้จึงทำให้บุคคลเกิดความสับสนในความเชื่อจนอาจกระทบไปยังการดำเนินชีวิตของตนเองด้วย

2) ขั้นการตรวจสอบความรู้สึกของตน (Self-Examination with Feelings of Fear, Anger, Guilt, or Shame) จากการประสบภาวะที่ทำให้สับสนดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น ในขั้นต่อมาบุคคลได้ตรวจสอบ หรือพิจารณาความรู้สึกต่าง ๆ ของตนเองจากภาวะดังกล่าว เช่น ความรู้สึกกลัว โกรธ ความรู้สึกผิด และความอับอาย ความไม่สบาย เป็นต้น เมอซีโรว์นำเสนอว่า ความเชื่อ มุมมอง กรอบอ้างอิง หรือสันนิษฐานในสิ่งต่าง ๆ ของบุคคลสามารถสร้างความรู้สึกต่าง ๆ ได้

3) ขั้นการประเมินเชิงวิพากษ์ต่อสันนิษฐาน (Critical Assessment of Assumptions) ในขั้นนี้หมายถึง การวิเคราะห์และตรวจสอบความเชื่อหรือสันนิษฐานของบุคคลเองอย่างสมเหตุสมผลและอย่างเปิดใจ

ยอมรับผ่านการตั้งคำถามเชิงวิพากษ์และการสะท้อนคิดเชิงวิพากษ์กับตนเอง ตัวอย่างคำถามเชิงวิพากษ์ เช่น ความเชื่อของคุณคืออะไร คุณคิดอย่างไรต่อความเชื่อนั้น ความเชื่อนี้ได้รับอิทธิพลมาจากสิ่งใด คุณศรัทธาได้อย่างไรว่าแหล่งของความเชื่อนั้นน่าเชื่อถือ ความเชื่อนั้นสามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ หรือสามารถปรับได้หรือไม่ ความเชื่อนั้นสำคัญกับคุณมากเพียงใด ทำไมบุคคลจึงควรเชื่อในข้อสรุปนั้น เป็นต้น

4) ขั้นการยอมรับความทุกข์หรือความไม่พอใจและการแลกเปลี่ยนกระบวนการเปลี่ยนแปลงกับบุคคลอื่น (Recognition of One's Discontent and the Process of Transformation are Shared) เมื่อบุคคลเข้าใจและยอมรับต่อความทุกข์ ความไม่สบายใจ หรือความไม่พอใจของตนอย่างลึกซึ้งและแท้จริงแล้ว การเล่าหรือแลกเปลี่ยนถึงกระบวนการในการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นต่อบุคคล เช่น คนในครอบครัว เพื่อน เป็นต้น ในการแลกเปลี่ยนระหว่างบุคคลนี้ช่วยให้บุคคลได้เรียนรู้ความเชื่อหรือกรอบอ้างอิงของบุคคลอื่น ๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาความน่าเชื่อถืออันเป็นที่ยอมรับร่วมกันอีกด้วย

5) ขั้นการสำรวจหาบทบาทใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ และการปฏิบัติใหม่ (Exploration of Options for New Roles, Relationships, and Actions) ในขั้นนี้บุคคลได้รับเปลี่ยนแปลงหรือบูรณาการความเชื่อ สันนิษฐาน หรือ กรอบอ้างอิงของตนใหม่และเริ่มสำรวจว่าจะนำไปบูรณาการกับชีวิตอย่างไร เช่น การสำรวจบทบาทใหม่ ความสัมพันธ์กับสิ่งต่าง ๆ ใหม่ การปฏิบัติใหม่ หรือการดำเนินชีวิตใหม่ เป็นต้น

6) ขั้นการวางแผนแนวทางปฏิบัติ (Planning a Course of Action) บุคคลจะวางแผนแนวทางเพื่อนำไปสู่บทบาทใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ หรือการปฏิบัติใหม่

7) ขั้นการพัฒนาความรู้และทักษะเพื่อการดำเนินการตามแผนให้สำเร็จ (Acquire Knowledge and Skills for Implementing One's Plan) ในบทบาทใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ หรือการปฏิบัติใหม่นั้น บุคคลอาจต้องพัฒนาความรู้และทักษะที่เกี่ยวข้องเพื่อการดำเนินการตามแผนแนวทางปฏิบัติที่กำหนดไว้

8) ขั้นการทดลองสวมบทบาทใหม่ (Provisional Trying of New Roles) การลองสวมบทบาทใหม่ ความสัมพันธ์ใหม่ และการปฏิบัติใหม่ ช่วยให้บุคคลได้สำรวจสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นและนำไปสู่การปรับบทบาทใหม่นั้นอีกครั้ง

9) ขั้นการสร้างศักยภาพ หรือ ความมั่นใจในบทบาทใหม่และความสัมพันธ์ใหม่ (Building Competence/Confidence in New Roles and Relationships) การสร้างศักยภาพหรือความมั่นใจในบทบาทใหม่และความสัมพันธ์ใหม่แก่บุคคล ถือเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้บุคคลปฏิบัติบทบาทใหม่ด้วยความมั่นใจที่มากขึ้นและศักยภาพที่สูงขึ้นได้ด้วย

10) ขั้นการบูรณาการมุมมองใหม่ไปสู่ชีวิต (A Reintegration into One's Life on the Basis of Conditions Dictated by One's New Perspective) บุคคลบูรณาการมุมมองใหม่ผ่านกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวข้างต้นไปสู่การดำเนินชีวิตจริงจากนิยามและกระบวนการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง ทั้ง 10 ขั้นข้างต้นนั้น มีนักวิชาการและนักการศึกษาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศที่สนใจทำการศึกษา การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง โดยใช้กิจกรรมต่าง ๆ (Activities) เป็นเครื่องมือช่วยสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น (ชนิดดา ภูหงษ์ทอง, 2560; Mezirow, 1991; Mezirow, 2000)

กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลง

1. A disorienting dilemma (Reflection ความหมายในประสบการณ์เดิม)
2. A self examination with feelings of guilt or shame(สำนึกในระดับ 2 Naïve conscious/self reflection)
3. A critical assessment of epistemic, sociocultural, or psychic assumptions (เชื่อมกับโลก/Reflection/)
4. Recognition that one's discontent and the process of transformation are shared and that others have negotiated a similar change (การสื่อสาร dialog /discourse / reflection)
5. Exploration of options for new roles, relationships, and actions(ค้นหาความหมายใหม่ / critical conscious behavior)
6. Planning a course of action(รอบคอบ)
7. Acquisition of knowledge and skills for implementing one's plan (ทำตัวเองให้ชำนาญ /Technical learning)
8. Provision trying of new roles (practical learning)
9. Building of competence and self-confidence in new roles and relationships (Critical self reflection/Emancipatory learning)
10. A reintegration into one's life on the basis of conditions dictated by one's perspective (Emancipatory learning)

สรุปแนวคิด TL

TL เป็นการออกแบบประสบการณ์ เป็นเหมือนการสร้างโลกใบใหม่ในโลกใบเดิม คือการสร้าง ความหมายใหม่ในโลกใบเดิม ความสำคัญคือ จะรู้สึกได้ถึงอิสรภาพไม่ว่าจะอยู่ในพันธนาการใด อิสรภาพในที่นี้ หมายถึง ไม่กลัว กล้าพูดในสิ่งที่ถูกต้อง เพราะเราทำในสิ่งที่ถูกต้อง เราอาจจะผิดพลาดได้แบบสามัญชนแต่ว่า มันจะไม่ใช่เรื่องใหญ่ แล้วประสบการณ์เดิมคืออะไร เครื่องมือสำคัญที่ใช้คือ การตีความ คือการตีความความรู้ ที่อยู่ในประสบการณ์เดิมว่าสิ่งที่เราคิด เราเชื่อมั่นถูกหรือไม่ เช่น เราเดินหันหลังเข้าคุก มันถูกหรือไม่ สิ่งที่มีน ครอบจะเป็นคือการใส่ความหมายใหม่เข้าไป ในวันที่มีประสบการณ์ต้องนำประสบการณ์เผยออก ต้องใช้เหตุผล ใช้วิทยาศาสตร์ ทฤษฎีคือตัวยกระดับชุดความรู้และประสบการณ์ ซึ่งมีผลต่อการขับเคลื่อนพฤติกรรม TL คือ ส่วนผสมของ culture กับ science คือการเปลี่ยนจาก Reality เป็น Truth จึงทำให้เกิดพลังเปลี่ยนแปลง” transformative learning มีเป้าหมายการเปลี่ยนแปลงที่หลายมิติ ได้แก่ ที่ตัวปัจเจกบุคคล ที่กลุ่มคนหรือสังคม และในระดับองค์กรรวมทั้งระดับประเทศกล่าวใหม่ว่า การเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลงในระดับบุคคล มีทั้งเพื่อ เปลี่ยนแปลงตนเอง และเพื่อทำหน้าที่ change agent เปลี่ยนแปลงภายนอกตัวเอง คือเปลี่ยนระบบหรือ สังคม

สรุปการประเมินโครงการ

การอบรมเชิงวิชาการ เรื่อง การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative Learning)

วันอังคารที่ 29 ตุลาคม 2562 เวลา 09.00 – 12.00 น.

ณ ห้องบรรยายพิเศษ 2 (สี่ประสม) อาคารบรรณสาร ชั้น 2

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

1. ผู้เข้าอบรมและแบบประเมิน

ตารางที่ 1 จำนวนผู้เข้าร่วมการอบรมและจำนวนผู้ส่งแบบประเมิน

จำนวนเป้าหมาย ของโครงการ (คน)	จำนวนผู้เข้า อบรม (คน)	คิดเป็นร้อยละ	จำนวนผู้เข้า อบรม (คน)	จำนวนผู้ส่งแบบ ประเมิน (คน)	คิดเป็นร้อยละ
50	40	80	40	26	65

จากตารางที่ 1 โครงการนี้ตั้งเป้าหมายผู้เข้าอบรม 50 คน มีผู้เข้าอบรม 40 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 และเมื่อพิจารณาจากแบบประเมินที่มีผู้เข้าอบรมส่งมา 26 คน จากผู้เข้ารับการอบรม 40 คน คิดเป็นร้อยละ 65

2. การประเมินผลการอบรม

ตารางที่ 2 แสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบประเมิน จำนวน 26 คน

ลำดับ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อนี้ก่อนการเข้าร่วมโครงการ	-	3	6	12	5
2	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อนี้หลังการเข้าร่วมโครงการ	3	15	8	-	-
3	ท่านสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	3	16	5	2	-
4	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative learning)	5	19	1	1	-
5	ความเหมาะสมของวันเวลาที่จัด	9	14	2	1	-
6	ความเหมาะสมของรูปแบบในการจัด	7	17	1	1	-
7	การดำเนินการของเจ้าหน้าที่	9	16	1	-	-

ลำดับ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ความรอบรู้ในเรื่องที่บรรยาย	8	15	3	-	-
2	การสร้างบรรยากาศและการถ่ายทอดความรู้	8	12	6	-	-
3	การยกตัวอย่างประกอบการบรรยาย	5	15	5	1	-
4	เอกสารประกอบการบรรยายสอดคล้องกับเนื้อหา	5	15	5	1	-
5	การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	6	17	2	1	-

จากการแจกแจงความถี่ของความคิดเห็นและนำมาหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วสรุปผลการประเมินในแต่ละรายการ โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00 – 1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อยที่สุด
- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับน้อย
- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง
- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมาก
- ค่าเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ จำแนกเป็นรายข้อ

ลำดับ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการ	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อนี้ก่อนการเข้าร่วมโครงการ	2.27	0.92	น้อย
2	ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหัวข้อนี้หลังการเข้าร่วมโครงการ	3.81	0.63	มาก
3	ท่านสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน	3.77	0.76	มาก
4	ท่านมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง (Transformative learning)	4.08	0.63	มาก
5	ความเหมาะสมของวันเวลาที่จัด	4.19	0.75	มาก
6	ความเหมาะสมของรูปแบบในการจัด	4.15	0.67	มาก
7	การดำเนินการของเจ้าหน้าที่	4.31	0.55	มาก
รวม		4.05	0.69	มาก

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการ มีความเห็นต่อการดำเนินงานในด้านการจัดการ โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.05$) โดยผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจก่อนการเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.27$) และผู้เข้าร่วมมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้าร่วมโครงการอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีความเห็นต่อการดำเนินการของเจ้าหน้าที่อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.31$) รองลงมา คือ ความเหมาะสมของวันเวลาที่จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) และอันดับสาม คือ ความเหมาะสมของรูปแบบในการจัดที่จัดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.15$)

ตารางที่ 4 แสดงการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน
ระหว่างก่อนการเข้าร่วมโครงการกับหลังการเข้าร่วมโครงการ

ประเภท	N	\bar{x}	SD	ΣD	ΣD^2	t
ก่อนการเข้าร่วมโครงการ	26	2.27	0.92	40	84	8.05*
หลังการเข้าร่วมโครงการ	26	3.81	0.63			

หมายเหตุ : * มีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจหลังการเข้าร่วมโครงการมากกว่าก่อนเข้าร่วมโครงการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร จำแนกเป็นรายข้อ

ลำดับ	ความคิดเห็นเกี่ยวกับวิทยากร	ค่าเฉลี่ย (\bar{x})	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD)	ระดับ
1	ความรอบรู้ในเรื่องที่บรรยาย	4.19	0.63	มาก
2	การสร้างบรรยากาศและการถ่ายทอดความรู้	4.08	0.74	มาก
3	การยกตัวอย่างประกอบการบรรยาย	3.96	0.72	มาก
4	เอกสารประกอบการบรรยายสอดคล้องกับเนื้อหา	3.92	0.74	มาก
5	การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็น	4.08	0.69	มาก
รวม		4.04	0.71	มาก

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมโครงการมีความเห็นเกี่ยวกับวิทยากร โดยภาพรวมในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ความรอบรู้ในเรื่องที่บรรยายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$) รองลงมา คือ การสร้างบรรยากาศและการถ่ายทอดความรู้ และ การเปิดโอกาสให้ซักถามและแสดงความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$) และอันดับสาม คือ การยกตัวอย่างประกอบการบรรยายอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.96$)

ข้อเสนอแนะ

1. โครงการดีมากครับ

ความถี่

1

รายชื่อผู้เข้าร่วมโครงการอบรมเชิงวิชาการ
เรื่อง “การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง”(Transformative Learning)

วันอังคารที่ 29 ตุลาคม 2562

ณ ห้องบรรยายพิเศษ 2 (สี่ประสม) อาคารบรรณสาร ชั้น 2

มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

.....

ลำดับ	รายชื่อผู้เข้าร่วม
คณะกายภาพบำบัด	
1	ผศ.ยิ่งลักษณ์ วิรุณรัตน์กิจ
2	อาจารย์พิชานัน เมธาจารย์นนท์
3	อาจารย์สิริพิชญ์ เจริญสุขศิริ
4	อาจารย์ธิดาพร ไตรรัตน์สุวรรณ
คณะเทคนิคการแพทย์	
5	รศ.อิสยา จันทน์วิทยานุกิต
6	อาจารย์ทวีพร พันธุ์พานิชย์
7	อาจารย์อิสสรียา เอี่ยมสุวรรณ
8	อาจารย์วชิรญาณ์ อธิมั่ง
9	ผศ.ศราวุธ สุทธิรัตน์
10	ผศ.ดร.มยุรี เก่งเกตุ
11	ผศ.ดร.ณัฐริณี หอระตะ
12	ผศ.ดร.ชลันดา กองมะเร็ง
คณะเภสัชศาสตร์	
13	ผศ.ปิยะวัน วงษ์บุญหนัก
คณะพยาบาลศาสตร์	
14	อาจารย์ พ.ต.ต.หญิง ดร.ปิยรัตน์ สมันตรัฐ
15	อาจารย์ ดร.ปริศนา อัครธนพล
16	อาจารย์พรทิพย์ ลิ้มธีระยศ
17	อาจารย์ ดร.อรอนงค์ บัวลา
18	อาจารย์สุวารีย์ โพธิ์ศรี
19	อาจารย์กนกอร พิเศษ
20	อาจารย์ชวิตา รัตนกมลกานต์

คณะสาธารณสุขศาสตร์และสิ่งแวดล้อม	
21	ผศ.ดวงพร กตัญญูตานนท์
22	อาจารย์อโนทัย ผลิตนนท์เกียรติ
คณะบริหารธุรกิจ	
23	อาจารย์รพี อุดมทรัพย์
24	อาจารย์มธุรพจน์ ศรีโพนทอง
25	ผศ.สถาพร ปิ่นเจริญ
26	อาจารย์ ดร.นุช สัทธาฉัตรมงคล
27	อาจารย์ ดร.มรกต กำแพงเพชร
28	อาจารย์ศักชัย อรุณรัศมีเรือง
29	อาจารย์กัณฑ์ติ๊กมาฐ รัตนปริญญาอนุกุล
คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	
30	อาจารย์ ดร.ชัชวาลย์ ช่างทำ
31	อาจารย์ภัททิศา เลิศจริยพร
32	อาจารย์ ดร.สุรีย์พร หอมวิเศษ
คณะนิเทศศาสตร์	
33	อาจารย์พิรชา ทองอุไร
คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน	
34	ผศ.สายฝน วรรณสินธพ
35	อาจารย์สุวัฒน์ เพ็ชรพานิชย์สกุล
คณะศิลปศาสตร์	
36	อาจารย์ ดร.สุธิดา สุนทรวิภาต
37	อาจารย์บรรจบ ปิยมาตย์
38	ผศ.ดร.นพรัตน์ ธนานุรักษากุล
39	ผศ.ดร.วุฒิพงษ์ ทองก้อน
40	อาจารย์จิรัชต์รี เรืองเขียน

ภาพกิจกรรม

ภาพกิจกรรม

ประวัติ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณดี สุทธิธารากร

- (1) ชื่อ (ภาษาไทย นาง วรรณดี นามสกุล สุทธิธารากร
Name (ภาษาอังกฤษ Mr./ Mrs./ Miss)Wandee..... SurnameSutthinarakorn....
- (2) วัน เดือน ปี เกิด (Date of Birth) 2 มีนาคม 2502.....
- (3) ตำแหน่งทางวิชาการ (Academic Affiliation)
 อาจารย์ (Lecturer) ผศ. (Asst. Prof.) (/) รศ. (Assoc. Prof) ศ. (Prof.)
 อื่น ๆ เช่น นักวิทยาศาสตร์ นักวิเคราะห์ ฯลฯ โปรดระบุ (other , pls specify)
- (4) ประสบการณ์การทำงาน/การสอน/วิจัย (Working/Teaching/Research Experienced) ...20..... ปี (Years)

ชื่อหน่วยงาน (Office)	ที่อยู่ (Address)	ตำแหน่ง (Position)	พ.ศ. (Year)
นักวิจัย สถาบันค้นคว้าและพัฒนา ผลิตภัณฑ์อาหาร มก.	50 ถ.พลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กทม.	นักวิจัย	2545 - 2554
ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	50 ถ.พลโยธิน ลาดยาว จตุจักร กทม.	รองศาสตราจารย์	2554 - 2562

- (5) ประวัติการศึกษา (Education Profile)

ระดับการศึกษา (Level)	ปีที่สำเร็จ (Year)	สถาบันการศึกษา (Institution)	วิชาเอก/สาขา (Major)	ชื่อปริญญา (Degree Obtained)
ปริญญาตรี (Bachelor degree)	2526	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ศึกษาศาสตร์- บริหารธุรกิจ	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.)
ปริญญาโท (Master degree)	2536	คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	อุดมศึกษา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.)
ปริญญาเอก (Doctoral degree)	2545	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	อาชีวศึกษา	ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ศศ.ด.)

- (6) สถานภาพการเป็นอาจารย์บัณฑิต (Current Status of your lecturership at the school of Graduate Studies)

ไม่เคยได้รับการแต่งตั้ง (Never obtain the lecturership)

(/) ได้รับการแต่งตั้งให้ (I am a lecturer who has)

สอนในหลักสูตร (Taught in program) ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชา (Major subject) อาชีวศึกษา.....

สอบวิทยานิพนธ์ในหลักสูตร (Examined thesis in program)

สาขาวิชา (Major subject) ปรึชญาคุญญึบ้ญญิต.....

อาจารย์ที่ปรึชญาคุญญิตในหลัคสุตฺร (Supervised thesis in program)

สาขาวิชา (Major Subject) ปรึชญาคุญญึบ้ญญิต.....

อาจารย์ที่ปรึชญาคุญญิตร่วมนในหลัคสุตฺร (Co-supervised thesis in program) ปรึชญาคุญญึบ้ญญิต.....

สาขาวิชา (Major Subject) ปรึชญาคุญญึบ้ญญิต.....

(7) ขอต้งต้งเป็น (I request to be appointed as a lecture to)

อาจารย์บ้ญญิตปรึชญาคุญญิต (Permanent academic staff) อาจารย์บ้ญญิตพิเศษ (Invited Staff)

อาจารย์ผู้สอนในหลัคสุตฺร (Teach in program)

สาขาวิชา (Major subject)

อาจารย์ผู้สอบในหลัคสุตฺร (Examined thesis in program)

สาขาวิชา (Major subject)

อาจารย์ที่ปรึชญาคุญญิตในหลัคสุตฺร (Supervise thesis in program)

สาขาวิชา (Major subject)

อาจารย์ที่ปรึชญาคุญญิตร่วมนในหลัคสุตฺร (Co-supervise thesis in program)

สาขาวิชา (Major subject)

(8) สถานที่ท้งงาน (Office Address)

ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โทรศัพท์ (Tel.) 0863242980 โทรศัพท์ภายใน โทรสาร (Fax)

e-mail feduwdsu@ku.ac.th

(9) ความเชี่ยวชาญเฉพาะ ระบุรายละเอียด เป็นภาษาอังกฤษหรือภาษาไทยก็ได้

(Experiences or Specialization) ตัวอย่างเช่น นิเวศวิทยาทางทะเล, นิเวศวิทยาของป่าชายเลน ฯลฯ.....

.....การออกแบบการวิจัย, การวิจัยเชิงคุณภาพ, การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

(10) ผลงานวิจัย (Research Publications) 3 ปีย้อนหลัง

ระดับนานาชาติ

Chombhuphan, R. and W. Sutthinarakorn. 2018 "Success in Building a Micro Entrepreneurship of Generation Y Vocational Graduates in Gig Economy." **International Journal of Management and Applied Science** 4 (4): 78-82.

Sutthinarakorn, W. and S. Rattanamongkolgul. 2018. "Construction of Meaning Scheme in Community Strategic Planning of Civil Society." **Management Studies** 6 (4): 259-266.

Sutthinarakorn, W., P. Jeerapattatorn, A. Sarigakham, and R. Sutthinarakorn. 2018. "Historical Habitation Vestiges of Diverse Ethnic Groups in Tourism Community Areas in Trat Province." **International Journal of Management and Applied Science** 4 (4): 80-84.

Sutthinarakorn, W., P. Jeerapattatorn, and S. Tanjor. 2018. "Development of Community-Based Tourism in Trat Province to Link to Cambodia and Vietnam." **International Journal of Management and Applied Science** 4 (4): 74-79.

- Sutthinarakorn, W., J. Kanjanawisut, S. Siripipattanakul, and W. Kanchan. 2016. "Perceptual Conscious in Vocationalism and Emotional State of Vocational Education Students: A Case Study from the Social Conflict in Bangkok." **Romanian Journal of Experimental Applied Psychology** 7 (Special Issue 1): 39-42.
- Sutthinarakorn, W. 2016. "Enhancing the Ability of Agriculture Practitioners of Government Sectors in Order to Support Thai Farmers Based on the 'Self-Reliant' Concept " **International Journal of Management and Applied Science** 2 (8): 176-178.
- Sutthinarakorn, W. 2009. Developing Good Management System to Enhance Efficiency Production of Institute of Food Research and Product Development, Kasetsart University, **Kasetsart University Journal**. 30 (1): 90-97
- Chakkrit Luangcharoenrat, Singh Intrachooto, Vachara Peansupap and Wandee Sutthinarakorn 2019. Factors Influencing ConstructionWaste Generation in Building Construction: Thailand's Perspective. **Sustainability Journal**., 11, 3638; doi:10.3390/su11133638

ระดับชาติ

- วรรณดี สุทธิธารกร, ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร, จินตนา กาญจนวิสุทธิ์, ทรงธรรม ปานสกุล, อรุโณทัย สาลิกาขำ, รมิตา สุทธิธารกร, พรหมปพร นवलแสง, บุชบา ต้นทอง, จันทิรา ผาสุข, ขนิษฐา อำพนพรรณ, พัชรนันท์ หารษาภิรมย์โชค, ณัฐวัฒน์ คลังทรัพย์, ชไมพร เอกทัศนาวรรณ. 2561. การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวโดยชุมชนในพื้นที่จังหวัดตราดเชื่อมสู่การท่องเที่ยววิถีชุมชน และเวียดนามบนพื้นฐานอัตลักษณ์ของท้องถิ่น. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. ปีที่ 5 (ฉบับพิเศษ) สิงหาคม 2561: 86-96
- สมชาย เจือจาง วรรณดี สุทธิธารกร และ ภัทรวรรณ จีรพัฒน์ธนธร 2018. แนวทางการส่งเสริมการประกอบอาชีพอิสระของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา. **วารสารดุสิตธานี**. 12(2) 234-238
- Wandee Sutthinarakorn and Suthee Rattanamongkolkul. 2018. Empowerment of the Civil Society Organizations' Strategic Thinking to Create New Future for Nakornnayok Province. **Dusit Thani Journal**. 12 (1) : 121 -136.
- วรรณดี สุทธิธารกร. 2560. อนาคตการศึกษาไทยในบริบทไทยแลนด์ 4.0 ตามมุมมองของอภิสัทธี เวชชาชีวะ. **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์** 32(1) : 47-50
- Wandee Sutthinarakorn, Jintana Kanjanavisuth, Sutitip Siripipattanakul, Patchara Vanichwasin, Jittinan Boonsatirakul, Vichan Mavintorn and Peeradech Maleehom. 2017. Relationship between Integrated Thinking and Leadership: **Kasetsart Educational Review**. Vo32, No.1: 12-17
- ชูชาติ ต้นอัสนากุล และ วรรณดี สุทธิธารกร. 2559. "ทางออกเพื่อความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา". **วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์**. 31(1) : 57-62
- ภาคิณ หมั่นทุ่ง อลิศรา มีนะกนิษฐ์ และ วรรณดี สุทธิธารกร. 2559. "ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อองค์ประกอบ ภูมิทัศน์ ในมหาวิทยาลัยกรุงเทพฯ วิทยาเขตรังสิต". **Veridian E-Journa**. 9(3) : 1646-1658.
- ภูวเรศ อับดุลสตา และ วรรณดี สุทธิธารกร. 2559. "ทางเลือกในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเพื่อยกระดับคุณภาพแรงงานไทย". **วารสารดุสิตธานี**. 10 (2) : 57-76

สถิตพงศ์ มั่นหล้า วรณดี สุทธินรากร และ อุทุมพร อินทจักร์. 2559. “เส้นทางการจัดการศึกษาเพื่อเข้าสู่อาชีพของคนพิการ”. **วารสาร ดุสิตธานี**. 10(1) : 192 - 302

วรณดี สุทธินรากร. 2559. “การสร้างนักวิจัยท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์เพื่อค้นหาความมั่นคงในอาชีพและมีชีวิตที่ดีบนแผ่นดินเกิด”.

วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม. 15(3) 98 - 104

จินตนา กาญจนวิสุทธิ์ และ วรณดี สุทธินรากร. 2558. “แนวปฏิบัติที่ดีของวิสาหกิจชุมชนบ้านดอนไถ้อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร.” **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม**. 14(1): 178-184.

วรณดี สุทธินรากร จินตนา กาญจนวิสุทธิ์ ศิริพร ต้นจ้อ และ สมเกียรติ สุทธินรากร. 2558. “การบริหารจัดการที่ดีและเส้นทางสู่การเรียนรู้เพื่อยกระดับความสามารถในอาชีพและการมีชีวิตที่ดีของวิสาหกิจชุมชน จังหวัดสมุทรสาคร เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”. **วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม**. 14(1): 25-32.

วรณดี สุทธินรากร. 2558. “แนวทางในการประสานความร่วมมือเพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรในภาคเกษตรกรรมตามโครงการ Smart Officer และ Smart Farmer”. **วารสารดุสิตธานี**. 10(2) : 38-55

Wandee Sutthinarakorn. **The Enhancement of Production and Sales Capacity of Community Enterprises in Thailand**. 2015. **Kasetsart Educational Review**. Vo30, No.2 : 46-59

บทความวิจัยในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ

Wandee Sutthinarakorn. Academic Role of Kasetsart University in Solving Agriculture Problems of Farmers at Namnow District, Petchaboon Province. The 7 NRCT-ICSSR Joint Seminar on Inclusive Growth Poverty Reduction and Human Security 24-26 August 2013. Bangkok. Thailand

Wandee Sutthinarakorn, Lakkana Sanmanee, Vrangkana Bhandhombhoad, Apinya Chuthangkoora Lavaeng. 2009. Trend of Training Needs at the Institute of Food Research and Songkran and Product Development, Kasetsart University. The Future of Higher Education. South East Asian Association for Institutional Research. Malaysia. 13-15 October 2009.

Wandee Sutthinarakorn, "Developing Good Management System to Enhance Efficiency in Producing and Selling Products of Institute of Food Research and Product Development", Institutional Research in Higher Education Competitive Advantage (2008)

Chulaluck Charunuch, Nednapi Vatanasuchart, Wandee Sutthinarakorn, Vayoooha Sontes, "Product Development of Supplement Food for Infant and Young Children for Standard Nutrition at Industrial level", 19th International Congress of Nutrition (ICN 2009)

Wandee Sutthinarakorn, Pongsri Jittanoonta, Phisamai Srichayet, Nipat Limsangouan, 7. “Process Development for Standard of Food Product and Value Added in Market Sector of Farmer Group at Tambon Ban Pran, Amphur Sawaengha, Angthong Province”. The ISSAAS International Congress 2008. Agricultural for the 3Es: Economy, Environment and Energy. 23-27 February 2009 . The Emeral Hotel, Rachadapisek Road, Bangkok, Thailand

Wandee Sutthinarakorn, Apinya Chudhangkura, Vrangkana Bhandhombhoad, Lukkhana Sanmanee, Trend of Training Need at the Institute of Food Research and Product Development, Kasetsart University. Conference Proceeding. “The Future of Higher Education”. International Conference of South East Asian Association for Institutional Research (SEAAIR) Penang, Malaysia. 13-15th October 2009.

Wandee Sutthinarakorn, Prapart Changlek and Wet Techa. “Alternative Agriculture for Better Living of Poor Farmers in High Land at Tambon Lakdan, Amphur Namnao, Phetchaboon Province.” The ISSAAS

International Congress 2009. Agricultural for Better Living and Grobal Economy. 11-15 January.
Noongnuch Botanical Garden and Resson, Pattaya, Chonburi. Thailand

Wandee Sutthinarakorn, Jintana Karnjanawisut, Somkiat Sutthinarakorn and Puwaret Abdulsata.

The Implementation of Production and Marketing Activities to Enhance the Capability of
the Community Economy of the Enterprises in Samutsakorn Province, Thailand. 2014

International Conference on Social, Education and Management Engineering. May 20-21,
2014. Macao.

Wandee Sutthinarakorn. Learning Promotion Trends based on Problem and Need of Thai Farmers. The Asian
Conference on Education 2014 (ACE2014) Rihga Royal Hotel, Osaka, Osaka Prefecture, Japan Tuesday,
October 28, 2014 - Sunday, November 2, 2014.

Wandee Sutthinarakorn, Jintana Kanjanavisuth, Sutitep Siripipattanakul, Patchara Vanichwasin, Jittinan
Boonsatirakul, Vichan Mavintorn and Peeradech Maleehom. Relationship between
Integrated Thinking and Leadership: Kasetsart University Students Case Study. 6th International
Symposium on Education for Rural Transformation (ERT). Kasetsart University. March 10, 2016

Matinee Wongwanich Rumpakaporn, Wandee Sutthinarakorn and Pattarawat Jeerapatanatorn.
Guidelines on Education Management to Promote Characteristics of Kasetsart University
Students in the 21st Century. 6th International Symposium on Education for Rural
Transformation (ERT). Kasetsart University. March 10, 2016.

Wandee Sutthinarakorn. 2016. "Enhancing The Ability of Agriculture Practitioners of Government
Sectors in order to Support Thai Farmers based on the Self Reliant Concept. Research
World International Conference. Auckland New Zealand. June 7th, 2016. P. 11-13.

บทความวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ

วรรณดี สุทธิธารากร." เกษตรยั่งยืน : ความหมายและมิติแห่งปรัชญา" ในการประชุมวิชาการประเพณี มหิดล ธรรมศาสตร์
กองทัพเรือ เกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 10 การพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับชุมชน หจก.อักษรสยามการพิมพ์ ในวันที่ 6-7 มกราคม
2548 หน้า 119-137

วรรณดี สุทธิธารากร วันดี พินิจวรสิน บุญมา ป้านประดิษฐ์ รุ่งนภา ก่อประดิษฐ์สกุล สุนีย์ โภกนิยม ทิพวัลย์ สัจจันทร์
"ผลงานศาสตร์แห่งแผ่นดิน ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง" ในการประชุมวิชาการประเพณี มหิดล ธรรมศาสตร์
กองทัพเรือ เกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 11 ในวันที่ 27 เมษายน 2550

วรรณดี สุทธิธารากร ธันวา จิตสงวน ผ่องศรี จิตนุนท์ และประภาส ช่างเหล็ก "การแก้ไขปัญหาเกษตรกรรายจน
โดยใช้แนวทางเศรษฐกิจพอเพียง" การประชุมวิชาการระดับชาตินักเศรษฐศาสตร์ ครั้งที่ 3 วันที่ 26 ตุลาคม. 2550

วรรณดี สุทธิธารากร. ผ่องศรี จิตนุนท์ และเวช เต้จ๊ะ "การเสริมพลังชุมชนในการบริหารจัดการพื้นที่เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ
ในการผลิตและจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรบนพื้นที่ต้นน้ำน้ำหนาวโดยใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง"
การประชุมวิชาการระดับชาติ. Thailand Research Expo 2011. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
28-30 สิงหาคม 2554.

วรรณดี สุทธิธารากร วันดี พินิจวรสิน บุญมา ป้านประดิษฐ์ รุ่งนภา ก่อประดิษฐ์สกุล สุนีย์ โภกนิยม และทิพวัลย์
สัจจันทร์ "การสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับปรัชญาเศรษฐกิจ
พอเพียง" ในการประชุมวิชาการ ครั้งที่ 21 เรื่อง เเจาะประเด็นเศรษฐกิจพอเพียง : องค์ความรู้จากงานวิจัย
จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ วันที่ 21 มิถุนายน 2550 ณ โรงแรมมิราเคิล แกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ

วรรณดี สุทธิธารากร นนทลี พรธาดาวิทย์ สถาพร ถาวรธิวาสน์ สมเกียรติ สุทธิธารากร และพรหมปพร นวลแสง

"โครงการจัดทำแผนการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและวิถีชีวิตแม่น้ำน้อย จ.อ่างทอง ในงานศรีนครินทร์วิโรฒ
วิชาการ-เครือข่ายการวิจัยภาคกลางตอนบน ครั้งที่ 2 วันที่ 8-9 กันยายน 2551

วรรณดี สุทธิสารกร. "สถานภาพการทำธุรกรรมทางการผลิตและการตลาดของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปผลิตภัณฑ์
อาหารในพื้นที่ภาคกลางของประเทศไทย", การประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตกำแพงแสนครั้งที่ 9 วันที่ 6 ธันวาคม 2555, 6 ธันวาคม 2012, กำแพงแสน นครปฐม

วรรณดี สุทธิสารกร. "การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนวิถีเกษตรทางเลือกเพื่อสร้างความมั่นคง
ในอาชีพของเกษตรกรรายจนในพื้นที่ต้นน้ำน้ำหนาวจังหวัดเพชรบูรณ์ ", การประชุมทางวิชาการ
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 51 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556 กรุงเทพฯ

วรรณดี สุทธิสารกรและผ่องศรี จิตตุนนท์. 2557. "แนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารของผู้ผลิตและ
ผู้บริโภค", การประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 52 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2557 กรุงเทพฯ

วรรณดี สุทธิสารกร. การบริหารจัดการที่ดีกับความสามารถในการผลิตและจำหน่ายของวิสาหกิจชุมชน จ.สมุทรสาคร.
การประชุมวิชาการครั้งที่ 57. วันที่ 2-5 กุมภาพันธ์. 2558.

หนังสือ

วรรณดี สุทธิสารกร. 2560. การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและการวิจัยเชิงปฏิบัติการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม.

วรรณดี สุทธิสารกร. 2560. การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม: กระบวนการปลูกจิตสำนึก. กรุงเทพฯ:พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์
สยาม.

วรรณดี สุทธิสารกร. 2559. การวิจัยเชิงคุณภาพทางอาชีวศึกษา:การวิจัยในกระบวนการทัศน์ทางเลือก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
สยาม.

วรรณดี สุทธิสารกร. 2559. การสร้างโจทย์ในการวิจัย การเขียนโครงการวิจัยให้ได้ทุน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม.

วรรณดี สุทธิสารกร. 2559. การวิจัยเชิงคุณภาพ: การวิจัยในกระบวนการทัศน์ทางเลือก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม.

วรรณดี สุทธิสารกร และภูวเรศ อับดุลस्ता. 2561. การพัฒนาอาชีวศึกษาให้เป็นคำตอบของการพัฒนา
ประเทศ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม

ภูวเรศ อับดุลस्ता และ วรรณดี สุทธิสารกร. 2561. การจัดการอาชีวศึกษาในระบบทวิภาคี. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์สยาม

วรรณดี สุทธิสารกร. 2561. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม

วรรณดี สุทธิสารกร. 2562. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเพื่อสร้างความหมายใหม่ในการเรียนรู้: เชื่อมโลก
และห้องเรียนไว้ด้วยกัน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สยาม

รางวัลระดับชาติ

ปี 2547 บทสะท้อนการศึกษานอกระบบ: แนวคิดและวิถีปฏิบัติขององค์กรพัฒนาเอกชนไทยในการพัฒนาการเกษตรด้วยวิถีทางที่
ยั่งยืน รางวัลวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ สาขาการศึกษา

ปี 2551 โครงการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตร และวิถีชีวิตแม่น้ำน้อย จ.อ่างทอง ผลงานวิจัยดีเด่นสาขาสังคมศาสตร์
และมนุษยศาสตร์ในการประชุมทางวิชาการครั้งที่ 2 ประจำปี 2551 มหาวิทยาลัย ศรีนครินทร์วิโรฒ ประสานมิตร

ปี 2552 Developing Good Management System to Enhance Efficiency in Producing and Selling Products
และปี Of Institute of Food Research and Product Development, Kasetsart University, Thailand รางวัล Best
2553 practice การประกันคุณภาพการศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2 ปี ชั้น)

ปี 2556 การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ในการปรับเปลี่ยนวิถีเกษตรทางเลือกเพื่อสร้างความมั่นคงในอาชีพของเกษตรกรรายจนใน

พื้นที่ต้นน้ำน้ำหนาวจังหวัดเพชรบูรณ์ รางวัลผลการวิจัยดี ในการประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 51 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2556

- ปี 2556 โครงการสร้างและพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว) ผลงานวิจัยเด่นสาขาการวิจัยท้องถิ่น วันที่ 12 ธันวาคม 2556
- ปี 2557 แนวโน้มความต้องการผลิตภัณฑ์อาหารของผู้ผลิตและผู้บริโภค.รางวัลชมเชย ในการประชุมทางวิชาการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครั้งที่ 52 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2557
- ปี 2560 บุคลากรดีเด่น ด้านการวิจัยและนวัตกรรม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ลงชื่อ (Signature)

(.....)

วันที่ (Date) / /